

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet Straffansvar för deltagande i och samröre med kriminella sammanslutningar (SOU 2026:13)

Ert dnr Ju2026/000322

Domstolsverket har granskat betänkandet Straffansvar för deltagande i och samröre med kriminella sammanslutningar (SOU 2026:13) mot bakgrund av den verksamhet som bedrivs av myndigheterna inom Sveriges Domstolar, dvs. utifrån hur förslaget kan tänkas påverka verksamheten ekonomiskt, organisatoriskt och utbildningsmässigt. Granskningen har även omfattat hur förslaget kan påverka verksamhetsstöd, arbetsformer och rättssäkerheten generellt.

Ekonomiska konsekvenser

Enligt utredningen är det svårt att uppskatta hur många som kommer att beröras av den föreslagna kriminaliseringen och att göra någon prognos om hur många mål, ärenden eller misstankar det kan bli fråga om ifall utredningens förslag till lagstiftning genomförs. Utredningens bedömning av förslagets ekonomiska konsekvenser för Sveriges Domstolar baseras vidare på en mycket grovt uppskattad målvolym. Domstolsverket instämmer i utredningens bedömning att det är mycket svårt att göra några säkra prognoser över vilka ekonomiska konsekvenser förslagen i betänkandet innebär men att förslagen kommer att innebära kostnader för Sveriges Domstolar som inte ryms inom befintliga anslag.

När det gäller beräkningen av förväntade kostnader för Sveriges Domstolar som utredningen presenterar noterar Domstolsverket att den bl.a. baseras på den genomsnittliga styckkostnaden för brottmål år 2024 i stället för år 2025. Med hänsyn till de föreslagna brottens karaktär anser Domstolsverket dock att det finns anledning att anta att dessa brott kommer att vara mer resurskrävande, och därmed mer kostsamma, än det genomsnittliga brottmålet.

Eftersom det finns stora osäkerheter när det gäller omfattningen av kostnaderna som förslagen skulle innebära för Sveriges Domstolar avser Domstolsverket att noggrant följa utvecklingen och vid behov yrka anslagstillskott.

Anpassningar av myndigheternas IT-system

Utredningen framför att det torde vara en effektivitetsbrist att de brottsbekämpande myndigheterna inte har direkt tillgång till samtliga domar i elektroniskt format från Domstolsverket för att kunna använda dessa på ett ändamålsenligt sätt. Utredningen vill därför uppmärksamma att ett nytt behov av att ha sammanlänkade system med delbar information

därmed kan ha uppstått. Det lämnas dock inte något förslag i denna fråga (s. 465). Eftersom inte något konkret förslag lämnas har Domstolsverket inte gjort några fördjupade analyser i denna del. Domstolsverket vill dock framföra följande.

Domar och andra handlingar i domstolarnas mål- och ärendehanteringssystem är inte allmänna handlingar hos Domstolsverket (se Kammarrätten i Jönköpings dom den 5 mars 2020 i mål nr 3610-19). Domstolsverket förvarar och behandlar sådana handlingar endast som tekniskt biträde och personuppgiftsbiträde åt domstolarna. Det saknas således rättsliga förutsättningar för Domstolsverket att lämna ut domar.

Domstolarnas domar utgör allmänna handlingar hos respektive domstol. En ordning där brottsbekämpande myndigheter genom någon form av automatiserad teknisk lösning får tillgång till domar i elektroniskt format skulle behöva utredas noggrant och grundligt med hänsyn till rättsliga och tekniska förutsättningar. Detta inte minst med hänsyn till förenligheten med dataskyddsregelverket samt offentlighets- och sekretesslagstiftningen. En sådan funktion skulle vidare kunna få omfattande system- och verksamhetspåverkan samt innebära kostnader.

Domstolsverket konstaterar avslutningsvis att de lagförslag som läggs fram i betänkandet inte innebär någon större påverkan på domstolarnas verksamhetsstöd.

Domstolsverket har bedömt att promemorian i övrigt inte innehåller något förslag som i någon större mån påverkar Sveriges Domstolar.

Detta yttrande har beslutats av rättschefen Peter Islander. Föredragande har varit juristen Sofie Sundström Franzén.

Peter Islander

Sofie Sundström Franzén